

Lo Somatent

DIARI REGIONALISTA Y D'AVISOS Y NOTCIAS

Any XIII

Reus Dijous 13 de Janer de 1898

Núm. 3448

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes.	Ptas. 3.50
n provincies trimestre.	7
Extranger y Ultramar.	7

Anuàlies, à preus convencionals.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari en les principals
libreries d'aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografia Mallorquí, carrer Junquera, 6.
No's retornen els originals encara que no's publicin.

Farmacia Serra

La que paga més contribució de la província
FARMACIA OBERTA TOTA LA NIT

Arrabal Santa Anna, número 80, prop á la plassa de Catalunya

MALALTÍAS DELS ULLS

L' oculista de Tarragona **D. J. MIRÓ** accedit gustós á las peticions de sos numerosos clients, estableix en Reus una consulta tots los dilluns y divendres de 2 á 5 de la tarde. Consulta: Arrabal Santa Anna, número 1, pis primer, cantonada al carrer Monterols.

Los demás días en son gabinet de TARRAGONA, de 10 á 12 del matí y de 3 á 5 de la tarde.

ACADEMIA DE TALL

pe a Senyoras y Senyoretas

baix la advocació de Nostra Senyora del Carme

BIRIGIDA PER LAS

SRTAS. ANDREU Germanas

Carrer de la Mar, 30-2.-Reus.

Les Directores d'aquesta Academia tenen lo gust de participar á las familias que desde l' 2 de Janer del corrent any, queda de nou obert lo curs de TALL, CONFECIO y MONTURA de tota classe de prendes de vestir, tant en roba blanca com de color, ab l'esmero y pulcritut que tenen acreditats.

Ensenyansa perfecta y rápida y al alcance de las inteligencias mes limitades, gracias á lo senzilles de nestr sistema.

Tos

Desapareix ràpidament usant lo

Tos

XEROP SERRA

No conté opí ni morfina, per lo que pot administrarse
als noys sens cap perill. Vegis lo prospecte.

Tos FARMACIA SERRA.

Oberta tota la nit.

Tos

Lo Ciruriá Dentista

DOCTOR JORDAN

participa á sos numerosos clients
y al públic en general haver tras-
ladat son "Gabinet Odontològich"
á la mateixa Plassa de Prim, 2,
principal, al costat del Gran Cafè
de París (casa Suquè).

Consulta gratis pera ls pobres
que acreditin serho.

SE TROBAN EN VENTA

1.ª Una casa situada en aquesta ciutat carrer Santa Anna número nou, composta de baixos ab tens, entressuelo y tres pisos, per preu de 16.700 ptas.

2.ª Altre casa lindant ab lo anterior, situada en aquesta ciutat, en lo mateix carrer de Santa Anna, cantonada á la de Martí Napolità, (a) del Cenís, en lo qual te l' número hú, de baixos, entressuelo y dos pisos, per preu de 18.400 ptas.

3.ª Altra casa, situada en aquesta ciutat, carrer Martí Napolità, (a) del Cenís, número tres, que s' compon de planta baixa en akont existeix una «calma» sara ó prempsa d' oli, y dos pisos de moderna construcció, per preu de 14.600 ptas.

Pera més detalls, D. Raimunda Cavallé, esposa de D. Joseph Montseny ó son Procurredor D. Pau Borràs.

SECCIÓ DOCTRINAL

Lo Centre Excursionista

de Catalunya

Fe molt temps, que teniam lo propòsit de parlar d' aquesta importantíssima societat, que tant honra á Catalunya y tant treballa pera retornarli son antich ex-

plendor, el enemps que dotaria de tots los avensos moderna compatibles ab son present replé de nobles aspiracions y ab son brillant passat històric, model. Dificilment hi haurà á Barcelona ni en tot Catalunya una altre associació que vinga treballant ab mes perseverancia y ab mes dots de inteligença y ab més abnegació pel bé de nostra patria que aquest Centre d' excursionistas. No es sols la capital del principiat lo lloc d' sociá d' aqueix centre, sinó que com un coput ol arbre que allí creix, exten sus arrels y sus branques per totes las encontradas de Catalunya y sobre elles deixe caure sos assahonats fructs que un dia ó altre han de nodrir l' esperit de tots los catalans, fentlos sentir lo levar amer á la patria y fenilos dignes fils d' ella, disposes a defensarla de cor en la lluyaia empresa pera la nostra obra santa de la seva regeneració.

No hi ha ciutat ni vila, ni fins poble d' importància de la nostre patria, en que l' Centre Excursionista de Catalunya no tingué algun ó alguns representants que treballan ab amor y verdadera abnegació pels nobles fius que persegueix lo Centre. Nombroses comissions desdita associació, ab una freqüència y una censitancia admirables, visitan totes las encontradas de Catalunya, desde les costes del Mediterrani á les mes elevades cimes del Pirineu, buscant ab verdadera febre los recorts històrichs de sa passada grandesa, los monuments enrunats, las ignorades bellesas naturals que conegeudas son l' enveja del extranger, estudiant la configuració de ses muntanyas y la marxa de sos rius, l' origen de ses fonts y tot quan siga digne de ser conegut y estudiat pera major gloria de nostra patria.

Com a digne complement d' aqueixa gran idea que ab tanta constància y ab tant de profit persegueix lo Centre, darrerament ha concebut la idea de publicar una completa «Geografia de Catalunya», en la qual estiga consignada tanta grandesa històrica y natural com lo Centre ha pogut veure y estudiar durant tants anys d' investigacions. Al efecte lo Centre ha obert un concurs quina convocatoria es com segueix:

Centre Excursionista de Catalunya

CARTELL

versitat, i la qual es premiará en la categoria del «Certamen» pera premiar y publicar una

Geografia de Catalunya

baix las següents bases:

1.º Les obres que s' presentin haurán de tenir marcant caràcter didactich, exterioritzat per la precisió y sobrietat del llenguatge, l' exactitud en los conceptes y el mètode y claretat en l' exposició.

2.º Deurán esser escritas en català, 3.º Podrán contenir, á mes del text, diagrames, dibuixos y mapes que l' aclarin y completin, considerantse tal circumstancia preferible, en igualtat de mèrits.

4.º Llur extensió s' deixa al arbitre dels autors entre ls límits, màxim y mínim respectivament, de 200 y 100 pàgines d' impresió, iguals ó equivalents á les del present Cartell.

5.º Se donarà la preferència al treball que, sens perjudici de las altres condicions intrínseques fixades en la base 1., continga més dades nous y d' observació propia y que millor respongui, dintre del tema escollit, als fins que senyala l' article primer del Reglament del Centre.

6.º Lo premi consistirà en un diploma honorífich y la canxitat de cinqu centes pessetas en metàlich. El premi drà adjudicar-se «accéssits» que consistiran en un diploma honorífich.

7.º Lo Centre farà despesas severas, y dintre lo

Vinyas Americanas

Marcial Ombrás (Propietari)

Avinguda del ferro-carril, Figueras, (Girona)

Barbats y estacas en venta, per milions.—Preus redunits y autenticitat garantida.—Cinc milions d' estacas, y un milió de barbata.

terme d'un any després de publicat lo fallo, la publicació de l'obra premiada, cedintli al efecte l'autor la propietat literaria fins que sis agotada l'edició en qual cas revertira al autor. Si la publicació no s'fa pel Centre dintre l'terme expressat, l'autor podrà reclamar l'obra pera publicarla per son propi compte.

8.ª Al publicar lo Centre l'obra premiada, n'entragará 50 exemplars a son autor.

8.ª Las obras han d'esser originals é incèdites y presentar-se anònimes y ab un lema, ecompanyades d'un plech clos que continga l'nom del autor y porti lo mateix lema; entregantse avans del dia 26 de Novembre de 1898 en la secretaria del Centre (Paradís, 10, segon), ahont se donarà als respectius portadors un resguard que servirà pera recullir lo premi ó las originales no premiats, respectivament.

10.ª L'entrega del premi, obert que sia lo plech que continga lo nom del autor de l'obra premiada, se farà lo dia d'inauguració del any 1899.

11.ª Formaran lo jurat calificador los senyors següents: don Lluís Maria Vidal, president; vocals, don Ramon Aràbia y Solanes, don Arthur Osona, don Cèsar August Torres; don Jaume Massó Torrents, secretari.

Barcelona, 26 de Novembre de 1897.—Per la Junta Directiva.—Lo Secretari primer, J. Massó Torrents.

Alabém decor la bona idea del «Centre Excursionista de Catalunya» pero confessém ab franquesa que mes en hauria plàgut que hagués estat la mateixa Associació qui s'hagués encarregat de fer la Geografia. Dificilment, un ó dos autors sols, podrán realisar un treball tan acabat com hauria pogut portar a cap lo Centre, ab la poderosa ajuda de sos socios-correspondents de totas las poblacions de Catalunya, que haurian pogut proporcionar los datos mes precisos relativos a cada comarca y a cada localitat. Té l'«Centre» en son si à personas ilustradíssimas, què han recorregut tot Catalunya pam a pam, com en Maspons y Labrés, Maria Vidal, Pegés y Rueda, Aràbia, Massó Torrents, Cessas A. Torras, Galbany, Osona, etc., que s'haurien pogut encarregar de la empresa, ab lo qual no dubtem que hauria resultat una obra que al ensembs de honrar al «Centre Excursionista de Catalunya» hauria sigut una joia de Catalunya, admiració dels catalans y dels estrangers.

Já ho saben nostres amics del «Centre», si fracassa son concurs, no dobin en realisar nostra idea, que resultarà en profit y glòria de tots.

ORDEN SUSPENSIVE DE JURADO. JOSEPH ALADERN.

Reus, 12 Janer 98.

Fira-Concurs-Agrícola

A BARCELONA

(Circular del Comité Executiu)

En successives recents ocasions ha posat Barcelona de manifest los avosos conseguits per las industrias

fàbriks y per les Belles-Arts durant los últims anys. Avuy se proposa donar a coneixer la situació exacta de la Agricultura y la Ganadería nacionals, mientrás que una exhibició dels elements que integren una y altra. Desde la determinació expressiva de la constitució geològica de la terra, y de la composició química de las terras de cultiu, fins l'aprofitament y transformació industrial y comercial dels productes de la terra, Barcelona vol vètreho, estudiarlo y apreciarlo tot.

Aquest fi y per acot del Excm Ajuntament, organiza pera l's 11 mesos de Maig y Juny próxim venents una «Fira-Concurs Agrícola», invitant a prendre en ella part a tos los interessats en las seccions següents: Agricultura en general, Vi i vinicultura, Oïs, Ganadería, Horticultra, Jardinería, Màquines y artefactos agrícolas, Indústries rurals, Productes forestals, etc.

La «Fira-Concurs Agrícola» se realisarà mitjançant:

Exhibicions permanentes (instalacions fises).

» periódicas (firas y mercats setmanals).

» úniques (concursos especials).

Travalls de experimentació.

Conferencies útils y ensenyansas pràcticas.

Oportunament se publicaran y circularan programes convocatorias detallant las condicions pera tenir puesto y representació en la «Fira-Concurs», quins celebracions coincidirà ab la IV Exposició Internacional de Belles-Arts é Industrias Artísticas y diverses festas extraordinaries que augmentaran, si això es possible, la animació en nostra capital, facilitant las tranzaccions entre productors, negociants, industrials y consumidores.

Pera las instalacions fises estan destinats los espays de terrenos que rodejan lo que fou Palau de la indústria en la Exposició Universal de 1888, y la bellissima y pintoresca Secció Marítima de nostre Park, lloc sens igual en Espanya per sa interessant situació.

Pera las Firas setmanals, camps extensos y locals amples y sanejats esperan los contingents de tota classe de bestiar que han d'albergar.

Los Concursos especials seran de resultats indubitablement profitos pera los productors que intervingan en ells.

En los travalls d' experimentació competiran los obers y brassers més hábils y entesos en la pràctica de sus respectivas especialitats. Las Conferencies útils proporcionaran ensenyansas oportunes y convenientes, així als grans bisendats com als humils pagesos que secunden lo terrer ab la suor del seu front.

Quants desejin acudir com expositors á la «Fira-Concurs Agrícola», poden demanar las cédulas d' inscripció al senyor Secretari del Comité Executiu.

Barcelona 1 de Janer de 1898.—L'Alcalde, President del Comité Executiu, Joseph Collaso y Gil.—Lo Secretari general del Comité Executiu, M. Lorenzo Coria.—P. A. de S. E.—Lo Secretari del Excm Ajuntament, Joseph Gomez del Castillo.

Apel·lech de treballs regionalistes

DISCURS

Llegí per D. Joan Perlinger y Ayats, president del Ateneu Barcelonés, en la sessió inaugural dels treballs d'aquest any.

Ha d'haverhi un poder legislatiu. Jo no sé quina organització ha de donàrseli: encara diré més, estich persuadit de què cualsevol què sia, la primera que rebri ha d'esser defectuosa. Per més que l's temps a que no ha molt me referia, ab l'exemple de las Corts nos presenten la solera sobre la que l'edifici podrà alsarse, faltan los antics organismes; las classes socials ab la destrucció de la vida corporativa se presentan con fosas y barrejadades, y no s'pot per de prompte edificar sobre bona base. Pero, com moltes altres vegades he tingut occasió de dirlo, es compliria la meva fe en lo sentit pràctic de nostra rassassa, y no dubto de que en lo mateix mal trobarà l'remey, com l'ha trobat sempre en moments d'apuro en èpoques passades.

Organíssense las Corts del modo que s'vugui, ab la major simplicitat possible y sobretot ab las menys regles escritas que s'pugui, y es peramí indubitable que quan menys aquelles legislari, y més espansió s'dongui al poble, y més se respecti sa iniciativa, ell mateix sobre l's elements socials existents crearà pràctica que determinarà perfectament los fonaments en que definitivament las Corts han de sentarse.

Tant otòpic es crear elements nous, sense més objecte que l' de que serveixin de base a las institucions necessàries pera l'govern dels pobles, com sentar

questas sobre elements que, havent existit han deixat d'existir, sia per mort natural, sia per mort ayrrada.

Es temptador, es veritat, lo record dels antics gremis, y no sedueix menos l'espectacle que ofereixen las antigas classes; pero l's antics gremis han d'apareixer y las antigas classes socials las ha arraïtades lo nivell igualatari de la Revolució Francesa. Aquestas dificilment tornaran a reconstituirse, ó quan menos ni tant sols s'oviran los distintius ab què novament poden presentarse; y si l's gremis han de tornar te d'esses prenen novas formes, y atemptarase a las necessitats dels oficis del dia de las arts y de la indústria modernas. Y com tot això no s'improvisa, ni artificialment se crea, sino que s'hi ha de pujar des grahs, dintre del mateix règim autonòmic, seria tancar lo problema en un circol vicios si, pera restablir lo poder legislatiu regional, deviam esperar la reconstitució de semblants organismes.

Per això dich que el poder legislatiu ha de consti-tuirse de moment com se pugui y las circumstancies presents ho permetin.

Lo cas es que aquest poder a las regions los hi es indispensable, perque en tots los ordres les lleys han de esser dadas allí ahont se necessitan, sense ingerencia d'aquells que, per no sentir las necessitats que las reclamen, al estatuir-les han d'obrar sense l'estímul poderós de la causa, y sense que l'efecte arribi a precuparlos.

Pero hi ha més; aquest Poder no ha de quedar circunscrit a las Corts y Cap del Estat, sino que han de participarne, si be que per fins molt més redunits, molts altres organismes.

La autonomia vol dir expansió, vol dir exhuber-

Sessió del Ajuntament

Presidida per lo M. Iltre Sr. Alcalde D. Joseph María Borrás y Sardà y ab assistencia dels regidors senyors Gay, Font y de Rubinat, Briàs, Navés, Massó, Vergés, Nougués, Alimbau, Bartuli, Mas, Mayner, Quer, Jordana, Pallejà, Jové y Vallvé, tingué lloc abir á la nit, a las vuit en punt, la de primera convocatoria, correspondent á l'actual setmana.

Se llegí y quedà aprobada l'acta de la anterior.

Lo Sr. Vergés, aprobada l'acta, digué, queda aprobat lo Reglament que ha de regir al Escorxador, y per lo tant proposava que començava a regir el dia primer del pròxim Febrer, començant en lo mateix dia lo plazo de sis mesos que se senyalava pera puguerfi fer las esmenes que de la pràctica resultessin.

La Corporació Municipal queda enterada de que fet l'extracte de las disposicions insertadas en los Bullets Oficials de la província corresponents a la darrera setmana, no n'contenian cap d'interés pera l'Excellentissim Ajuntament.

Se dona compte d'una comunicació del Sr. Coronel de la forsa de Cavalleria que guarneix aquesta plassa en contestació a la que havia rebut del Sr. Alcalde senyalantli los terrenos de prop l'Escorxador pera que hi construissin lo picadero. Lo Sr. Coronel demanà construirlo á la mateixa plassa dels Cuartels y lloc que ocupaven los enderrocats porros. Dita comunicació passà á la secció de Foment.

L'Ajuntament quedà enterat de que la subasta intentada a Madrid pera l'alumbrat públic per medi del gas y electricitat de Reus resultà deserta.

Passà á la secció de Consums una sollicitud de don Joan Olivé y Vellverdú.

Igualment passà á la secció corresponent la circular del Comité executiu de la «Fira-Concurs Agrícola» de Barcelona.

Lo Consistori quedà enterat d'un estat de la distribució de fondos pera l'present mes.

Se llegí un dictamen de la secció de Consums, proposant la cessantia d'alguns individuos y propo-sant lo nombrament dels que han de substituirlos.

Lo Sr. Nougués demanà que quedés demunt la taula al objecte de que's cridés als individuos castigats a fi de veure quina defensa alegaran en contra dels càrrecs que sobre ells pesan.

S'aprobaren variis comptes de particulars.

Lo Sr. Alcalde posà en coneixement del Consistori que en virtut d'una denúncia del Sr. Arquitecte Municipal va ordenar que s'procedís tot seguit á la reparació de la tanqua de demunt la cunya de la Casa de la Caritat que amenaçava un imminent enderrocamen.

Lo Sr. Nougués proposà que s'tragués á subasta uns travalls de la mina d'Almester després d'assegurar que actualment no s'bi treballava y seguidament dirigi al Sr. President d'aquesta secció la pregunta de si'l quefe de la brigada sabia llegir y escriure.

cià de vida y tant los que, generalisant ses teories, preconisàn aquest règim baix lo nom de regionalisme, com los que'l reclaman baix lo nom de catalanisme, no pretenen fer de las regions petits Estats, ab tots sos defectes y vicis; sino que entenem que la autonomia ha d'estendres á totas las agrupacions naturals ó històriques, que, unides per vinculs estrets, tinguin interessos comuns ben determinats y característichs, y que, elles d'una manera més ó menos limitades, y encara que no sia més que pera constituirse, hanc de tenir atribucions legislatives.

La parti dels poders legislatius, judicial y executiu, està encara pera ferse. Las fitas ab que's termenan los respectius camps en las aules de Dret Polítich, bonas son mentres no surten de las esferas especulativas: totes cauen y s'esborran al devallar al terreno de las aplicacions, ahont las teories s'equilatran. Així es que vulnerant la llei, però sens faltar als principis jurídichs, porque per sobre de las lleys promulgades hi ha un Dret que s'imposa, los governs, moltes vegades, han de prescindir dels límits de las funcions de cada un dels poders y del modo com la Constitució las ha d'adriadas.

Les impures de la realitat, com á semblants transgresions de la llei s'anomena, si be que s'examina, molt sovint no son més que imposicions fatales de la vida pràctica; y en aquest punt la que es impura no es la realitat; la impura es la legalitat, que separantse de la realitat, s'ha fet impracticable.

Per això, lo que avuy se consideran organismes metànt administratius, necessitan facultats més intensas; per això las comarques han de tenir també certa independència; per això la autonomia ha d'extenders,

